

Överförmyndare
i samverkan

ARVODESRIKTLINJER

Antagna våren 2024 Gäller från och med 2024-07-01

För alla kommuners överförmyndare inom Överförmyndare i Samverkan

Innehållsförteckning

Arvodesriktlinjer	2
Inledning	2
Uppdraget.....	2
Prisbasbelopp	2
Arvodet betalas av huvudmannen eller kommunen.....	2
Godmanskap och förvaltarskap	3
Tabell över kategorier, arvoden och ersättningar	4
Uppstartsarvode.....	6
Arvode vid svåra uppdrag	6
Avvikelse från norm.....	6
Högre arvode	6
Lägre arvode	6
Arvode för tillfälliga godmanskap.....	7
Arvode för förordnade förmyndare	7
Arvode för uppdrag som särskild förordnad vårdnadshavare	7
Arvode för uppdrag som tillfällig vårdnadshavare	8
Arvode för god man för ensamkommande.....	8
Arvode till föräldrar som förmyndare	8

Postadress

Överförmyndare i samverkan
Box 171
541 24 SKÖVDE

Kontaktuppgifter

ois@skovde.se
0500-49 88 60
Telefontid: Tis 9-11, Tor 13-15
www.ois.skovde.se

Överförmyndarkontor för

Skövde, Tibro, Hjo,
Falköping, Tidaholm, Gullspång,
Vårgårda, Herrljunga, Bollebygd,
Svenljunga, Ulricehamn, Tranemo

Arvodesriktlinjer

Inledning

Arvoden och ersättningar för gode män, förvaltare, förordnade förmyndare och tillfälliga vårdnadshavare utgår från riktlinjer framtagna av Sveriges Kommuner och Regioner Cirkulär 22:31.¹

Det är överförmyndaren som, i det specifika ärendet, ensam beslutar om arvode och ersättning till de förordnade ställföreträdarna. Detta efter de lokala förutsättningar som råder i varje kommun eller på orten. Såväl arvodet som ersättningen ska vara skälig. Detta framgår av 12 kap. 16 § respektive 6 kap. 10 § föräldrabalken.

Uppdraget

Ideellt uppdrag

Ett uppdrag som god man eller förvaltare är till stor del ett ideellt uppdrag. Man kan därför inte förvänta sig att få ett arvode som kan jämföras med lön och omfatta allt som man har utfört för sin huvudman.

Prisbasbelopp

Flera arvoden regleras med en procentsats. Denna procentsats avser andel av prisbasbeloppet (pbb) för det år som uppdraget har utförts. Prisbasbeloppet fastställs årligen av regeringen. Om en ställföreträdare har varit förordnad en del av året ges arvode och ersättning för den delen av året som han eller hon har varit förordnad.

Arvodet betalas av huvudmannen eller kommunen

Huvudregeln är att arvode, kostnadsersättning och milersättning ska betalas med huvudmannens medel om inte särskilda skäl föranleder något annat enligt 12 kap. 16 § 3 st föräldrabalken. Förutsättningen är att hans eller hennes inkomst under det år uppdraget utförts överstiger 2,65 pbb eller huvudmannens tillgångar under samma år överstiger 2 pbb. Exempel på särskilda skäl kan vara att huvudmannen har stora vårdkostnader. Överförmyndaren kan då besluta att kommunen ska stå för arvodet.

I de fall där det bara lämnas in en redogörelse, där uppdraget enbart omfattar bevaka rätt och/eller sörja för person, ska ställföreträdaren redovisa underlag som visar tillgångar vid periodens slut och beräknad skattepliktig inkomst för perioden. I de fall där inte detta är angivet kommer huvudmannen att få betala arvodet enligt huvudregeln.

För de fall där arvode inte begärs för redovisad period kan inte arvodet begäras i efterhand.

¹ SKR, Cirkulär 22:21 Arvoden och ersättning till förmyndare, gode män och förvaltare m. fl. (2022)

Postadress

Överförmyndare i samverkan
Box 171
541 24 SKÖVDE

Kontaktuppgifter

ois@skovde.se
0500-49 88 60
Telefontid: Tis 9-11, Tor 13-15
www.ois.skovde.se

Överförmyndarkontor för

Skövde, Tibro, Hjo,
Falköping, Tidaholm, Gullspång,
Vårgårda, Herrljunga, Bollebygd,
Svenljunga, Ulricehamn, Tranemo

När huvudmannen avlider och dödsboets tillgångar understiger ett prisbasbelopp, betalas arvodet till ställföreträdaren av kommunen.

Godmanskap och förvaltarskap

En god man enligt 11 kap. 4 § och förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken kan ha i sitt uppdrag att bevaka rätt, förvalta egendom och sörja för person. Uppdraget kan omfatta alla tre delar eller vara begränsat till en eller två delar, beroende på huvudmannens hjälpbehov. Uppdraget kan också avse en specifik rättshandling, som att till exempel företräda huvudmannen vid en fastighetsförsäljning.

I uppdraget som god man och/eller förvaltare ingår²:

- Ha kontakt med överförmyndaren
- Upprätta förteckning över tillgångar och skulder
- Upprätta och lämna in årsräkning eller sluträkning inom föreskriven tid
- Lämna in en skriftlig redogörelse över uppdraget
- Lämna in handlingar på begäran av överförmyndaren
- Deklarera åt huvudmannen
- Besöka sin huvudman i tillräcklig omfattning
- Vid upphörande av uppdraget överlämna handlingar till behörig mottagare
- Ha kontakt med anhöriga, myndigheter, banker och övriga aktörer
- Fortlöpande föra räkenskaper över sin förvaltning och göra anteckningar om sina åtgärder i övrigt

I uppdraget som god man eller förvaltare ingår det inte att överta uppgifter som t.ex. omfattas av insatser som kan ges till stöd av socialtjänstlagen (2001:453) SoL och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) HSL. Det är således inte ställföreträdaren som ska följa med huvudmannen till exempelvis läkare eller tandläkare, eller följa med och handla kläder. Ställföreträdaren ska däremot se till att huvudmannen får hjälp av olika stödinsatser. En kontaktperson, som kan beviljas enligt SoL, kan exempelvis fungera som personligt stöd samt förmedla läkarbesök och hjälpa till med en meningsfylld fritidssysselsättning.³ En god man eller förvaltare kan ses som ett biträde åt huvudmannen, särskilt när det gäller att rättshandla för den enskilde var med ställföreträdaren i viss utsträckning får samma ställning som en fullmäktig.⁴

² Beroende på omfattning av förordnandet

³ Prop. 1979/80:1 Om socialtjänsten s. 227 f

⁴ Högsta domstolens avgörande Ö 5698–21

Postadress

Överförmyndare i samverkan
Box 171
541 24 SKÖVDE

Kontaktuppgifter

ois@skovde.se
0500-49 88 60
Telefontid: Tis 9-11, Tor 13-15
www.ois.skovde.se

Överförmyndarkontor för

Skövde, Tibro, Hjo,
Falköping, Tidaholm, Gullspång,
Vårgårda, Herrljunga, Bollebygd,
Svenljunga, Ulricehamn, Tranemo

Tabell över kategorier, arvoden och ersättningar

Bevaka rätt	Arvode per år procent av prisbasbeloppet
<i>Kategori 1</i> Ställföreträdaren ansöker om bostadsbidrag/bostadstillägg och andra vanliga bidrag och insatser. Enklare myndighetskontakter.	8 %
<i>Kategori 2</i> Komplicerade bidragsansökningar. Ansökningar stipendier och fonder. Kontakter med myndigheter och andra organisationer, t ex ansökan om försörjningsstöd. Överklagande av myndighetsbeslut.	13 %
<i>Kategori 3</i> Omfattande och komplicerade bidragsansökningar. Omfattande kontakter med myndigheter och andra organisationer. Förvaltningsåtgärder för fastighet tillhörande huvudmannen. Övrigt renodlat kvalificerat juridiskt arbete.	18 %
Förvalta egendom	Arvode per år procent av prisbasbeloppet
<i>Kategori 1</i> Ställföreträdaren betalar räkningar. Ställföreträdaren lämnar över medel för löpande levnadskostnader till huvudmannen eller boendepersonal regelbundet. Ställföreträdaren kontrollerar redovisningen från boendet eller annan aktör. I vissa fall sköter huvudmannen en del av ekonomin själv.	8 %
<i>Kategori 2</i> Ställföreträdaren har hand om huvudmannens hela ekonomiska förvaltning, genom regelbunden kontakt med fordringsägare, banker och andra finansrörelser. Ställföreträdaren förvaltar värdepapper på ett aktivt sätt med omplaceringar och andra omfattande åtgärder. Ställföreträdaren överlämnar medel för det löpande uppehållet till huvudmannen ofta, flera gånger i månaden.	13 %
<i>Kategori 3</i> Ställföreträdaren överlämnar medel för det löpande uppehållet till huvudmannen frekvent, flera gånger varje vecka. Omfattande kontakter med fordringsägare, banker och andra finansrörelser. Säkerställer att huvudmannen tillgångar är placerade tryggt och med skälig avkastning. Förvaltning och skötsel av fastighet som huvudmannen äger med inkassering av hyror, förhandlingar mm. Övrigt renodlat kvalificerat ekonomisk arbetet med upprättande av deklaration gällande huvudmannens näringsverksamhet samt övervakning av densamma.	18%
Sörja för person	Arvode per år procent av prisbasbeloppet
<i>Kategori 1</i> Ett besök hos huvudmannen per månad. Kontakt via telefon, sms eller e-post någon gång per månad med huvudmannen eller personal för att hålla sig informerad om huvudmannens sociala situation.	8 %

<i>Kategori 2</i> Personliga besök och kontakt med huvudmannen flera gånger i månaden. Flertal kontakter på olika sätt med personal, anhöriga, personliga assistenter, boendestöd, kontaktpersoner, socialtjänst och övriga aktörer varje månad t ex vårdplaneringsmöten.	13 %
<i>Kategori 3</i> Personliga kontakter med huvudmannen, boendepersonal, utförare av insatser, anhöriga och övriga aktörer varje vecka eller oftare. Löpande personligt engagemang för att säkerställa att huvudmannens behov av omsorg tillgodoses.	18 %
Arvode för speciella arbetsinsatser	
<i>Timarvode från 300 kr/tim.</i> Vid begäran om arvode för speciella arbetsinsatser måste en detaljerad arbetsbeskrivning med tidsåtgång för nedlagd arbetsinsats lämnas in.	<i>Timarvode</i>
<i>Dödsbo</i> Bevakning av huvudmannens rätt vid boutredning och arvskifte. Kontakter med fordringsägare. Ombesörja boutredning, bouppteckning och arvskifte.	<i>Från 300 kr/tim</i>
<i>Avveckling av bostad</i> Bevaka huvudmannens rätt vid byte, avveckling av bostad. Kontroll av bostad, försäljning, lösöre, kontakt med fastighetsmäklare och städfirma.	<i>Från 300 kr/tim</i>
<i>Domstolsförhandling</i> Bevakning av huvudmannens rätt vid domstolsförhandling. Kontakt med advokat. Ansökan om rättshjälp. Medverkande vid huvudförhandling.	<i>Från 300 kr/tim</i>
<i>Skuldsanering</i> Kontakt med budgetrådgivare, kronofogden och andra myndigheter. Kontakt med huvudmannens fordringsägare. Ingivande av ansökan.	<i>Från 300 kr/tim</i>
Kostnadsersättning och reseersättning	
<i>Kostnadsersättning enligt schablon eller faktiska kostnader</i>	
<i>Schablonersättning</i> Schablonbeloppet är 2 % av prisbasbeloppet och avser andra kostnader än ersättning för resor, nämligen utgifter för telefon, porto och kostnad för rekommenderad post, licensavgifter för redovisningsprogram, avgifter för bankkonto för ställföreträdare och parkeringsavgifter.	2 %
<i>Ersättning för faktiska kostnader</i> Ska styrkas med kvitton.	
<i>Reseersättning</i> Ersättning för resor med bil betalas ut enligt Skatteverkets skattefria schablon. För att få denna ersättning med egen bil måste körjournal bifogas. För resor med allmänna kommunikationer bifogas verifikationer. Observera att reseersättning endast utgår för resor som ingår i uppdraget som god man eller förvaltare, inte för vardagliga inköp till huvudmannen, vårdbesök och annat som inte ingår i uppdraget. Ersättning utgår inte för den tid resan tar.	

Uppstartsarvode

Helt nya uppdrag som god man enligt 11 kap. 4 § eller förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken ger ett uppstartsarvode på 1 000 kr.⁵

Vid byte av god man enligt 11 kap. 4 § eller förvaltare enligt 11 kap 7§ ges ett extra arvode på 500 kr till ny ställföreträdare.

Arvode vid svåra uppdrag

Vid svåra uppdrag kan överförmyndaren redan vid start bestämma om arvodet skall vara högre. Detta får bedömas i varje enskilt fall. Arvodet kan då komma att bli betydligt högre redan från start och sedan fortsatt vara högre enligt avvikelse från norm.

Då professionella ställföreträdare anlitas skrivs ett avtal som reglerar uppdrag och betalningssätt. Beslut om arvode fattas enligt kategori 1 i respektive del av omfattning. Överförmyndaren tar beslut om när ett företag anlitas efter utredning av tjänsteman.

Avvikelse från norm

Högre arvode

Beslut om högre arvode kan vara aktuellt när uppdraget är av svår karaktär. Det kan vara stora insatser pga. huvudmannens livssituation, komplicerade myndighetskontakter och förvaltningsåtgärder gällande fastigheter eller företag.

Lägre arvode

Även ett lägre arvode kan beslutas. I nedanstående fall kan det vara aktuellt med ett lägre arvode, se "Tabell över kategorier, arvoden och ersättningar".

- Detaljerad beskrivning av arbetsinsatser för kategori 2 eller 3 saknas i ställföreträdarens begäran om arvode
- Begäran om arvode har gjorts för insatser som inte ingår i ställföreträdarens uppdrag
- Detaljfrågor som fyllts i överensstämmar inte med ikryssad kategori
- Ikryssad kategori i ställföreträdarens begäran om arvode överensstämmar inte med ifylld redovisning om vad ställföreträdaren förvaltar ekonomiskt
- Tidrapport för speciella arbetsinsatser saknas helt eller tidrapport överensstämmar inte med ställföreträdarens begäran om arvode
- Körjournal saknas helt eller körjournal överensstämmar inte med ställföreträdarens begäran om arvode
- Körjournal är delvis ifylld med resa/resor för insats som inte ingår i ställföreträdarens uppdrag

⁵ Detta avser inte uppdrag där ställföreträdare är förordnad som god man enligt 11 kap. 4 § föräldrabalken avseende bevaka rätt för viss rättshandling.

- Begäran om arvode har gjorts för del/delar som inte ingår i ställföreträdarens uppdrag
- Om redovisningshandling har granskats med anmärkning halveras arvodet jämfört med ställföreträdarens begäran om arvode
- Detaljbeskrivning av ställföreträdarens begäran om arvode motsvarar inte begärd kategorinivå för att bevaka rätt/förvalta egendom/sörja för person
- Vid grov misskötsamhet kan arvodet sättas ned helt

Arvode för tillfälliga godmanskap

En god man som förordnats av överförmyndaren enligt någon av bestämmelserna i 11 kap. 1-3 §§ FB har rätt till ett skäligt arvode. Uppdraget är tillfälligt och avser en speciell situation, till exempel att bevaka rätt i dödsbo vid jävsförhållande mellan huvudman och ställföreträdare, bevaka barns rätt i förhållande till vårdnadshavare, bevaka bortavarandes eller okänds rätt i dödsbo och bevaka rätt vid fastighetsförsäljning.

Eftersom uppdraget är av tillfällig karaktär utgår endast timarvode med 300 kr/tim eller högre vid särskilda skäl.

Arvode för förordnade förmyndare

En förordnad förmyndares uppdrag, enligt 10 kap. föräldrabalken, är att förvalta omyndigas tillgångar och företräda dem i angelägenheter som rör tillgångarna.⁶ En förordnad förmyndare företräder inte barnet i personliga angelägenheter.

En medförmyndare har samma rättigheter och skyldigheter som en förordnad förmyndare.

Även förordnade förmyndare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de uppgifter som har varit skäligen påkallade för uppdraget genomförande. Överförmyndaren får avgöra på vilket sätt ställföreträdaren ska ersättas. Om den underårige inte har några tillgångar eller en liten ekonomi kan det vara lämpligt att ersätta ställföreträdaren med ett schablonbelopp. I andra fall kan överförmyndaren tillämpa beloppsgränserna inom "förvalta egendom", i normalfallet 8 % av pbb, men i vissa fall kan även högre arvode ges.

Arvode för uppdrag som särskild förordnad vårdnadshavare

Den som förordnas som särskild vårdnadshavare av tingsrätten blir med automatik även förmyndare för den omyndige om inget annat sägs. Då gäller även i dessa fall bestämmelserna i 12 kap. och 14 kap. föräldrabalken i den del som omfattar förmynderskapet.

Om vårdnaden av barnet flyttas över till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare som barnet tidigare varit familjehemsplacerad hos, får kommunen fortsätta att betala dessa vårdnadshavare skälig ersättning.⁷ I övrigt, vad gäller förmynderskapet, ska överförmyndaren i

⁶ 12 kap. 1 § föräldrabalken

⁷ 6 kap. 11 § socialtjänstlagen

Postadress

Överförmyndare i samverkan
Box 171
541 24 SKÖVDE

Kontaktuppgifter

ois@skovde.se
0500-49 88 60
Telefontid: Tis 9-11, Tor 13-15
www.ois.skovde.se

Överförmyndarkontor för

Skövde, Tibro, Hjo,
Falköping, Tidaholm, Gullspång,
Vårgårda, Herrljunga, Bollebygd,
Svenljunga, Ulricehamn, Tranemo

den kommun där barnet är folkbokfört besluta om arvodet.⁸ Förordnade vårdnadshavare (som även är förordnade förmyndare) har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de uppgifter som har varit skäligen påkallade för uppdraget genomförande. Överförmyndaren får avgöra på vilket sätt ställföreträdaren ska ersättas. Om den underårige inte har några tillgångar eller en liten ekonomi kan det vara lämpligt att ersätta ställföreträdaren med ett schablonbelopp. I andra fall kan överförmyndaren tillämpa beloppsgränserna inom "förvalta egendom", i normalfallet 8 % av pbb. Ersättning kan utgå om ställföreträdaren behöver bevaka rätt vid angelägenheter som rör tillgångarna, i normalfallet 8 % av pbb.

Arvode för uppdrag som tillfällig vårdnadshavare

När det föreligger särskilda skäl kan det vara brådskande att tingsrätten fattar beslut om tillfällig vårdnadshavare.⁹ Den eller de personer som förordnas som tillfällig vårdnadshavare blir med automatik även förmyndare för den omyndige om inget annat sägs. Även här gäller bestämmelserna i 12 kap. och 14 kap. föräldrabalken om vården av den omyndiges egendom i den del som omfattar förmynderskapet. Dessa uppdrag uppvisar likheter med uppdrag som god man för ensamkommande barn. Därför tillämpas i normalfallet samma arvode som för god man för ensamkommande barn (se nedan). I vissa fall kan advokat förordnas och då tillämpas timkostnadsnormen enligt rättshjälpslagen.

Arvode för god man för ensamkommande

En god man enligt lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn, ska agera i barnets vårdnadshavares och förmyndares ställe. Lite förenklat så motsvaras vårdnadshavareskapet att sörja för någons person och förmynderskapet motsvarar att bevaka rätt och förvalta egendom. Gode mannens bestämmer i praktiken över barnets personliga, ekonomiska och juridiska frågor. En avgörande skillnad mot föräldraskap är dock att den gode mannen inte är ansvarig för den dagliga vården och omsorgen av barnet. Arvodet utbetalas i enlighet med överförmyndarens schablon enligt 2 % av pbb per månad. För kostnadsersättning och reseersättning, se "Tabell över kategorier, arvoden och ersättningar".

Arvode till föräldrar som förmyndare

Föräldrar som är förmyndare har rätt till arvode¹⁰ och ersättning för utgifter med anledningen av förvaltningen av den omyndiges egendom endast om det finns särskilda skäl. Kommunen blir aldrig betalningsansvarig i dessa ärenden. Antingen betalas ersättningen med den omyndiges medel eller, om det gäller dödsboförvaltning, med dödsboets tillgångar.

⁸ 16 kap. 2 § socialtjänstlagen

⁹ 6 kap. 10 d § föräldrabalken

¹⁰ 12 kap. 17 § föräldrabalken

Postadress

Överförmyndare i samverkan
Box 171
541 24 SKÖVDE

Kontaktuppgifter

ois@skovde.se
0500-49 88 60
Telefontid: Tis 9-11, Tor 13-15
www.ois.skovde.se

Överförmyndarkontor för

Skövde, Tibro, Hjo,
Falköping, Tidaholm, Gullspång,
Värgårda, Herrljunga, Bollebygd,
Svenljunga, Ulricehamn, Tranemo

Överförmyndare
i samverkan

Överförmyndare
i samverkan

Postadress

Överförmyndare i samverkan
Box 171
541 24 SKÖVDE

Kontaktuppgifter

ois@skovde.se
0500-49 88 60
Telefontid: Tis 9-11, Tor 13-15
www.ois.skovde.se

Överförmyndarkontor för

Skövde, Tibro, Hjo,
Falköping, Tidaholm, Gullspång,
Vårgårda, Herrljunga, Bollebygd,
Svenljunga, Ulricehamn, Tranemo